

ثبت جهانی محوراشکانی ساسانی فرصت کم نظیر برای گردشگری کرمانشاه

این مجموعه که در شمال شرقی شهر کرمانشاه واقع شده، در قرن سوم میلادی ساخته شده است و ارزش هنری و تاریخی زیادی دارد. چند صحنه تاریخی از جمله تاج گذاری خسرو پرویز، تاج گذاری اردشیر دوم، تاج گذاری شاهپور دوم و سوم و همچنین چند سنگ نوشته (کتیبه) به خط پهلوی کتیبه‌ای و مراسم شکار گراز و گوزن توسط سوارکاران و نواختن موسیقی با آلات موسیقی چنگ در آن حک شده است

سعیده احسانی‌راد
روزنامه‌نگار

میراث جهانی یونسکو عهدنامه‌ای بین‌المللی است برای حفظ و نگهداری آثار تاریخی، طبیعی و فرهنگی که از اهمیت جهانی برخوردارند. ایران در زمینه ثبت آثار جهانی ملموس با ثبت ۲۶ اثر رتبه نهم و در زمینه ثبت جهانی آثار ناملموس با ۲۱ اثر رتبه ششم دنیا را دارد. پرونده محور ساسانی کرمانشاه از پرونده‌های پیشنهادی است که با مشارکت عراق برای ثبت جهانی در حال آماده شدن است که تأیید آن کرمانشاه را صاحب ثبت جهانی جدیدی می‌کند. امین قهرمانی مدیر پایگاه ملی محور ساسانی کرمانشاه در گفت‌وگو با خبرنگار «ایران» درباره وضعیت پرونده ثبت جهانی محور ساسانی گفت: ۱۷ اثر شاخص از دوره ساسانی در این محور شناسایی شده است که از شهرستان اسلام‌آباد غرب آغاز می‌شود و از دالاهو و سرپل ذهاب عبور می‌کند و در قصرشیرین به پایان می‌رسد. هر اثری در جهان فقط با یک نام و عنوان ثبت جهانی می‌شود. مشکلی که در مسیر ثبت جهانی محور ساسانی کرمانشاه وجود دارد، پرونده «محور ساسانی فارس» است که به ثبت جهانی رسیده و دیگر نمی‌توانیم این پرونده را با عنوان «محور ساسانی کرمانشاه» ثبت جهانی کنیم.

وی خاطرنشان کرد: «محور ساسانی فارس» در زمان دولت قبل ثبت جهانی شد، با توجه به بحث‌هایی که در زمینه الحاق پرونده محور ساسانی کرمانشاه به پرونده محور ساسانی فارس مطرح بود و اینکه شاید از سهمیه ایران کم شود کار الحاق انجام نشد. مدیر پایگاه ملی محور ساسانی کرمانشاه به تغییر نام پرونده محور ساسانی به محور اشکانی ساسانی اشاره کرد و گفت: با این کار ایراد بزرگ پرونده رفع می‌شود، زیرا در کنار آثار ساسانی در استان کرمانشاه آثاری مربوط به دوران اشکانی داریم، مثلاً در کنگاور که نقطه آغاز استان و پیشانی کرمانشاه است آثاری مربوط به دوران اشکانی هست. مجموعه قلعه یزدگرد بنای اصلی اشکانی است یا طاق گرا، زیج منیزه، گوردخمه‌ها، کتیبه‌ها و قلعه گبری آثار اشکانی‌اند که در کنار آثار ساسانی قرار گرفته‌اند. قهرمانی افزود: از سال‌ها قبل پرونده‌هایی از استان کرمانشاه کاندید ثبت جهانی شده مثل طاق بیستان و کنگاور و بعضی آثار مثل کتیبه بیستون که ثبت جهانی شده است. اطلاعات این پرونده‌ها با اطلاعات ۴۰ اثر محور ساسانی تجمیع شده و تنها کاری که مانده بازنگری نقشه‌های مربوط به عرصه حریم‌ها و مستندنگاری و به‌روزرسانی اطلاعات مربوط به آثاری است که در محور ساسانی قرار دارد. مدیر پایگاه ملی محور ساسانی کرمانشاه درباره روند توافق ثبت جهانی پرونده محور اشکانی ساسانی به صورت مشترک با کشور عراق گفت: طاق کسری در بغداد و یک اثر از کشور عراق در پرونده ثبت جهانی محور اشکانی ساسانی قرار دارد، مذاکرات با عراق برای ثبت جهانی پرونده به صورت مشترک در حد مذاکره میراث فرهنگی کرمانشاه با اقلیم شرق عراق بوده که نهایی شدن توافق بستگی به رایزنی‌های سیاسی وزارت امورخارجه با دولت مرکزی عراق دارد. قهرمانی متذکر شد طاق کسری یک بنای شاخص ایرانی ساسانی است و اگر پرونده به صورت مشترک بین ایران و عراق ثبت جهانی شود به نفع ایران است و از سهمیه ثبت جهانی آثار ایران در یونسکو کم نمی‌شود.

از سال‌ها قبل پرونده‌هایی از استان کرمانشاه کاندید ثبت جهانی شده مثل طاق بیستان و کنگاور و بعضی آثار مثل کتیبه بیستون که ثبت جهانی شده است. اطلاعات این پرونده‌ها با اطلاعات ۴۰ اثر محور ساسانی تجمیع شده و تنها کاری که مانده بازنگری نقشه‌های مربوط به عرصه حریم‌ها و مستندنگاری و به‌روزرسانی اطلاعات مربوط به آثاری است که در محور ساسانی قرار دارد

26

ایران در زمینه ثبت آثار جهانی ملموس با ثبت ۲۶ اثر رتبه نهم و در زمینه ثبت جهانی آثار ناملموس با ۲۱ اثر رتبه ششم دنیا را دارد. پرونده محور ساسانی کرمانشاه از پرونده‌های پیشنهادی است که با مشارکت عراق برای ثبت جهانی در حال آماده شدن است که تأیید آن کرمانشاه را صاحب ثبت جهانی جدیدی می‌کند.

نگاهی به آثار تاریخی در محور ساسانی

محوطه تاریخی طاق بیستان

این مجموعه که در شمال شرقی شهر کرمانشاه واقع شده، در قرن سوم میلادی ساخته شده است و ارزش هنری و تاریخی زیادی دارد. چند صحنه تاریخی از جمله تاج‌گذاری خسرو پرویز، تاج‌گذاری اردشیر دوم، تاج‌گذاری شاهپور دوم و سوم و همچنین چند سنگ نوشته (کتیبه) به خط پهلوی کتیبه‌ای و مراسم شکار گراز و گوزن توسط سوارکاران و نواختن موسیقی با آلات موسیقی چنگ در آن حک شده است.

محوطه تاریخی و فرهنگی بیستون

این سایت که با نام محوطه بیستون در فهرست آثار ملی ایران به ثبت رسیده است، یک سایت تاریخی و باستان‌شناسی مربوط به دوره‌های گوناگون تاریخی پیش از اسلام، پس از اسلام و همچنین دوره پیشاتاریخی است. محوطه تاریخی و فرهنگی بیستون در دامنه کوه بیستون در شهر بیستون و در کنار راه باستانی و کهن کرمانشاه به همدان قرار دارد. برای بازدید از محوطه تاریخی بیستون باید از شرق کرمانشاه به سمت همدان خارج شوید. پس از طی حدود ۳۰ کیلومتر به کوه باعظمت بیستون و شهر بیستون خواهید رسید.

شکارگاه خسرو پرویز

در شمال شهر کرمانشاه و پایین‌تر از تاق بیستان قرار دارد، این اثر مربوط به دوره ساسانی و پادشاهی خسرو پرویز است.

طاق‌گرا یا تاق‌گرا

این اثر که به طاق شیرین هم معروف است، در ۱۵ کیلومتری شهرستان سرپل ذهاب در کنار راه باستانی سنگ فرشی احداث شده که فلات ایران را به بین‌النهرین متصل کرده است. این راه و بنای طاق‌گرا، در شیب‌های پایین جاده آسفالت قرار دارد. برای دیدن طاق‌گرا باید از

شهر کرمانشاه به سمت سرپل ذهاب حرکت کنید. ۱۵ کیلومتر مانده به سرپل ذهاب و ۲۰۰ متر پس از ایست بازرسی پاتاق، وارد جاده فرعی در قسمت چپ جاده اصلی شوید. پس از طی کردن مسافت تقریباً ۵۰۰ متر، به محل بنای طاق‌گرا می‌رسید.

قلعه یزدگرد

قلعه یزدگرد در شرق روستای بان زرده و در شهر ریجاب است. این قلعه یکی از محکم‌ترین دژهای ایران بوده و روی یکی از بلندترین کوه‌های دالاهو قرار گرفته است. برای دیدن قلعه یزدگرد باید به شهرستان دالاهو و از آنجا به دهستان بان‌زرده بروید. این اثر در ۷۰۰ متری جنوب روستای زرده قرار دارد. بهترین زمان بازدید از قلعه یزدگرد فصل بهار و تابستان است.

قلعه گوری (قلعه گبری)

قلعه گوری مربوط به دوره ساسانیان است و در شهرستان دالاهو، بخش مرکزی، دهستان بیونج، روستای آسیاب تنوره قرار دارد.

زیج منیزه یا قلعه منیزه

زیج منیزه از زیباترین آثار استان کرمانشاه در سرپل ذهاب است. زیج منیزه یا قلعه منیزه در مسیر جاده اصلی کرمانشاه به سرپل ذهاب و در قسمت پایین دست طاق‌گرا و کوه عظیم پاتاق و در نزدیکی گوردخمه دکان داود قرار دارد.

قلعه مریم یا قلعه شکر بانو

قلعه مریم در شهرستان سرپل ذهاب، روستای قره‌بلاغ شیخ مراد قرار دارد.

سراب زیبای منطقه قره بلاغ سرپل ذهاب

سراب قره‌بلاغ از جمله پتانسیل‌های

کم‌نظیر طبیعی است که دارای طبیعتی دست‌نخورده با نیلوفرهای آبی و زرد است.

آتشکده چهارقابلی

چهارقابلی از جمله آتشکده‌های دوره ساسانی است که در شهر مرزی قصرشیرین قرار دارد.

عمارت خسرو

از بناهای تاریخی ساسانیان است که در حاشیه شمالی شهر قصر شیرین در نزدیکی آتشکده چهارقابلی قرار گرفته است.

نقش برجسته آتوبانی‌نی

در شهر سرپل ذهاب قرار دارد و قدمت آن مربوط به ۲۰۰۰ سال قبل از میلاد مسیح است. کتیبه‌ای در کنار این نقش برجسته قرار دارد.

مقبره ابودجانه

مربوط به صدر اسلام است و در روستای زرده شهرستان دالاهو واقع شده است.

ریژاو یا همان ریجاب

ریژاو منطقه‌ای تفریحی و گردشگری در فاصله صد و بیست کیلومتری شمال غربی مرکز استان قرار دارد و جزو شهرستان دالاهو است.

